

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

**Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра психології, філософії та суспільних наук**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Зореслава ЗАХОЖАЙ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ**

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

галузь знань C Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

спеціальність C4 Психологія

освітньо-професійна програма Психологія

форма(и) здобуття освіти денна, заочна

КИЇВ 2026

Інформація про розробника(ів) та розгляд і схвалення робочої програми

РОЗРОБНИКИ робочої програми навчальної дисципліни

доктор психологічних наук, доцент

Олена ВЛАСЕНКО

кандидат педагогічних наук, доцент

Євген ПУЗИРЬОВ

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, філософії та суспільних наук

Протокол № 1 від 26.08.2026

Завідувач кафедри

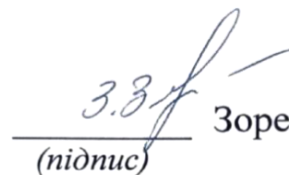
Олена ВЛАСЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Розглянуто та схвалено на засіданні навчально-методичної ради навчально-наукового гуманітарного інституту

Протокол № 1 від 27.08.2026

Голова НМР

(підпис)

Зореслава ЗАХОЖАЙ

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про освітній компонент.
2. Опис освітнього компоненту.
 - 2.1. Анотація.
 - 2.2. Мета та завдання проходження практики.
 - 2.3. Міждисциплінарні зв'язки
 - 2.4. Формат проведення.
3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при проходженні практики.
4. Програмні результати навчання.
5. Структура практики
6. Особливості організації і проведення практики
7. Політика освітнього компоненту
8. Контроль проходження і оцінка навчальних досягнень.
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація про освітній компонент

1.1. Назва освітнього компоненту, код в освітній програмі	Виробнича практика (педагогічна) ОК 2.10	
1.2. Статус освітнього компоненту	Обов'язковий, цикл практичної підготовки	
1.3. Рік здобуття освіти, семестр у якому проходить освітній компонент	1-й рік здобуття освіти, 2-й семестр	
1.4. Обсяг освітнього компоненту за формами здобуття освіти	очна (денна)	заочна
Тривалість (у тижнях):	4	4
Кількість кредитів	6	6
Загальна кількість годин, в тому числі:	180	180
• аудиторні години	6	6
лекції	6	6
практичні		
• самостійна робота	174	174
1.5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	2-й семестр – залік	
1.6. Інформація про консультації	Згідно затвердженого графіка консультацій	
1.7. Мова викладання	українська	
1.8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача(ів) (науковий ступінь, вчене звання)	Пузирьов Євген Володимирович, кандидат педагогічних наук, доцент	
1.9. Контактна інформація викладача	puzyrov.yevhen@tnu.edu.ua	

2.Опис освітнього компоненту.

2.1. Анотація.

Програма освітнього компоненту «Виробнича практика (педагогічна)» складено відповідно до ОП “Психологія”. Педагогічна практика здобувачів вищої освіти (другого (магістерського) рівня) Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського є важливою сполучною ланкою між теоретичною та практичною підготовкою випускників до можливої безпосередньої самостійної роботи у закладах вищої освіти. Під час практики студенти-магістранти отримують можливість здобути практичні навички проведення лекційних, семінарських, практичних занять, застосовуючи отримані знання з різних галузей психології та новітні методичні розробки.

2.2. Мета та завдання проходження практики.

Мета практики: забезпечення особистісної готовності здобувачів-магістрів до практичної реалізації набутих у процесі навчання фундаментальних знань про теоретико-методологічні аспекти педагогічної діяльності, принципи її організації та форми проведення.

Виступаючи в якості інтегрального фактору між професійним навчанням та самостійною професійною діяльністю майбутніх фахівців, педагогічна практика вирішує декілька важливих завдань.

Основні завдання виробничої практики (педагогічної):

1. Стимулювання та мотивування до практичного використання отриманих у процесі навчання теоретико-методологічних знань.
2. Створення умов для оволодіння навичками практичного застосування методологічних та методичних принципів організації та побудови ефективної викладацької діяльності.
3. Забезпечення можливості практичної реалізації знань з методики викладання у вищій школі.
4. Формування навичок ефективного педагогічного спілкування і взаємодії, з урахуванням вікових психологічних особливостей.
5. Мобілізація особистісного потенціалу застосування новаторського підходу до викладацької діяльності, набуття навичок та умінь ретроспективного аналізу результатів здійсненої праці.
6. Створення умов для повноцінної реалізації можливостей навчального процесу, творчого спілкування із професорсько-викладацьким складом, участі науково-практичній діяльності ЗВО.
7. Розвиток педагогічних умінь та здібностей, активізація ресурсів особистісного самовдосконалення та професійної саморефлексії.

2.3. Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити:

Психологія та педагогіка вищої школи.

Теорія та методологія наукових досліджень в галузі психології.
Кроскультурна психологія.

2.4. Формат проведення

База практики – заклади вищої освіти різних типів незалежно від форми власності і підпорядкованості, призначені для проведення практики здобувачів, що має можливість забезпечувати виконання програми практики для освітнього рівня «магістр».

Регламентуючими документами щодо затвердження бази практики є договір про проходження практики між ТНУ і базою практики, на основі якого готується направлення на проходження практики. У випадку самостійного вибору бази практики студент зобов'язаний надати кафедрі психології, філософії та суспільних наук ТНУ ім. В.І.Вернадського гарантійний лист із закладу вищої освіти, де він проходитиме практику, за підписом керівника закладу з відповідною печаткою (підприємства, установи, організації)-бази практики.

3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при проходженні практики.

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проектами.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК 5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК 6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК 8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК 9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК 11. Здатність здійснювати викладання, консультування та керівництво практичною підготовкою здобувачів вищої освіти.

4. Програмні результати відповідно до освітньо-професійної програми:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях у галузі психології.

ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПР12. Вміти розробляти та впроваджувати навчально-методичні матеріали для забезпечення освітнього процесу ЗВО.

5. Структура практики

Виробнича практика (педагогічна) складається з чотирьох змістовних модулів загальною кількістю 180 годин (6 кредитів ECTS). Перелік змістовних модулів та кількість годин для здобувачів освіти наведені далі.

Змістовний модуль 1. «Характеристика бази практики», обсяг: 30 годин (1 кредит ECTS) передбачає:

Ознайомлення зі специфікою бази практики, узгодження графіку та змісту роботи здобувача-практиканта.

Змістовний модуль 2. «Навчально-методичне забезпечення викладання дисципліни», обсяг: 60 годин (2 кредиту ECTS) передбачає:

Проведення спостереження та аналіз навчально-методичного забезпечення викладання дисципліни.

Змістовний модуль 3. «Науково-педагогічна діяльність викладача», обсяг: 60 годин (2 кредиту ECTS) передбачає:

безпосереднє виконання студентом-практикантом функцій викладача психології, проведення навчальних занять, виховних заходів, а також на аналіз власної професійної діяльності.

Змістовний модуль 4. «Підведення підсумків практики», обсяг: 30 годин (1 кредит ECTS) передбачає:

Оформлення звітної документації за результатами виробничої (педагогічної) практики.

6. Особливості організації і проведення практики

Тривалість роботи здобувача освіти під час проведення виробничої практики (педагогічної) здійснюється відповідно до регламенту діяльності вищого навчального закладу. Під час проходження практики студенти повністю підпорядковуються внутрішньому трудовому розпорядку бази практики. Під час виробничої практики (педагогічної) студенти як залучаються до виконання окремих доручень, так і працюють самостійно.

6.3. Обов'язки здобувачів під час проходження практики

- участь у настановній та підсумковій конференціях
- своєчасне прибуття на базу практики; проходження інструктажу з охорони праці та дотримання правил охорони праці та техніки безпеки; вивчення та дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку бази практики
- ознайомлення та виконання в повному обсязі завдань, передбачених програмою педагогічної практики
- розробка та затвердження у керівника практики від кафедри індивідуального плану з проходження педагогічної практики;
- погодження з керівником практики від ВНЗ графіку виконання програми та суворе його дотримання
- дотримання норм поведінки та принципів Кодексу психологів
- виконання розпоряджень адміністрації бази практики та керівників практики
- своєчасна підготовка та подання на перевірку документації з педагогічної практики; за день до закінчення строку практики одержати відгук-оцінку керівника практики від ЗВО
- написання, оформлення та захист звіту з педагогічної практики

6.4. Обов'язки керівників практики від університету

- Організація та проведення настановної конференції, ознайомлення з програмою педагогічної практики та вимогами до оформлення документації, призначення старост груп, проведення інструктажу з охорони праці, підготовка і надання на базу практики направлення та програму педагогічної практики
- Надання допомоги в організації і плануванні заходів педагогічної практики, складанні індивідуальних завдань
- Забезпечення оперативного зв'язку зі здобувачами та підтримання контакту з керівником від бази практики, сприяння своєчасному вирішенню проблемних ситуацій
- Контроль ходу практики та оцінювання роботи здобувачів освіти після завершення педагогічної практики
- Складання характеристики-відгуку, перевірка документації з педагогічної практики, прийняти у складі комісії залік.

6.5. Обов'язки керівників практики від бази практики

- Організація підготовки і видання наказу про зарахування здобувачів на практику;
- Організація робочого місця та створення матеріально-технічних умов проходження практики
- Проведення інструктажу з техніки безпеки
- Складання графіку проходження здобувачами освіти педагогічної практики
- Забезпечення необхідною інформацією, нормативними та іншими матеріалами; допомога у підборі матеріалів для виконання завдань; залучення до участі у поточній роботі, яка відповідає завданням педагогічної практики
- Контроль дотримання здобувачами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, трудової дисципліни та правил безпеки
- Складання характеристики-відгуку

7. Політика освітнього компоненту

Політика щодо академічної доброчесності	Підтримуємо нульову толерантність до будь-яких форм порушення академічної доброчесності. Очікується, що всі завдання та доповіді до семінарських занять здобувачів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем. Користування мобільними пристроями під час заняття неприпустиме (за виключенням випадків, коли це пов'язане з виконанням завдання викладача)
Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань з дисципліни	Інструмент ШІ має обмежене застосування у освітньому процесі. Його застосування доцільне: 1) з метою первинного ознайомлення зі змістом теми для самостійного опрацювання для складання плану роботи (з подальшим порівнянням з науковими текстами); 2) у випадку аналізу розгляду поняття в різних контекстах – при складанні словника психологічних термінів; 3) при розгляді дискусійних питань психологічної науки – для формулювання питань для обговорення під час семінарського заняття
Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу	Користувачі мають можливість вільно читати, завантажувати, копіювати контент з навчальною та науковою метою, а також розповсюджувати його з обов'язковим посиланням на використані

	джерела
Політика дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології	Під час занять здобувачі діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Університету. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами, а також реагують належним чином, якщо стають свідками дій порушення професійної етики з боку інших здобувачів чи викладачів. У випадку епідеміологічного режиму виконують всі настанови протиепідеміологічних дій: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики тощо.
Політика щодо відвідування	Здобувачі повинні відвідувати усі лекції, семінари, практичні заняття та інформувати викладача про неможливість відвідання заняття. Недопустимими є пропуски та запізнення на заняття з неповажних причин.
Політика дедлайну	Завдання має бути виконане у встановлені строки, якщо необхідно, то розміщене у письмовому вигляді у відповідній вкладці в Гугл-класі. Для отримання максимальних балів впродовж здобуття освіти за дисципліною обов'язковим є усний захист доповідей, есе, відповідей до кейсів на семінарських та практичних заняттях. У разі відсутності на семінарському або практичному занятті, відповідь, доповідь, презентація прикріплюються у Гугл-клас не пізніше ніж через тиждень після того як відбувся семінар або практичне заняття з відповідної теми (у випадку недотримання термінів оцінка знижується на 1 бал). Аналогічним є дедлайн щодо виконання тестових завдань.
Політика визнання та перезарахування здобувачу результатів здобуття освіти з навчальної дисципліни	Визнаються результати здобуття освіти здобувача, здобуті в інший період, в іншому ЗВО або під час академічної мобільності відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та Положення про академічну мобільність
Політика визнання результатів здобуття освіти, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті	Визнання результатів відбувається відповідно до Положення про визнання результатів здобуття освіти, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті в Університеті

Порядок відпрацювання пропущених занять	Відпрацювання пропущених занять з поважної причини у вигляді захисту доповідей, есе, презентацій проводиться на останньому семінарському занятті зі змістового модулю або останньому занятті в семестрі. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається шляхом письмового виконання завдань, передбачених темою заняття. Такі завдання не зараховуються як такі, що були захищені!
Політика оцінювання	Політика щодо оцінювання здобувачів освіти відповідає положенням, розробленими ТНУ та базується на формувальному оцінюванні, яке передує підсумковому оцінюванню. Оцінювання має бути позитивним за принципом, фокусуючись на досягненнях, а не на невдачах. Усі види оцінювання ґрунтуються на чітко встановлених критеріях та показниках, що диференційовані за різними типами завдань
Політика щодо оскарження результатів оцінювання	<i>Перескладання підсумкової оцінки</i> з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Університету, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини. Оскарження результатів оцінювання відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Університеті.
Політика про можливості здобуття освіти осіб із особливими освітніми потребами	Реалізується шляхом організації комфортного, інклюзивного та розвиваючого освітнього середовища, забезпечення заходів, спрямованих на попередження психологічного травмування створення адаптованої матеріально-технічної бази (пандуси) та надання комплексної підтримки (психологічної, соціальної)

8. Контроль проходження і оцінка навчальних досягнень.

Контроль проходження виробничої практики (педагогічної) здійснюється шляхом: підтримання контакту з керівником від бази практики, перевірки індивідуального плану проходження виробничої практики (педагогічної) та якості оформлення звітної документації. Після закінчення практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання завдань для самостійної роботи та індивідуальних завдань, передбачених програмою педагогічної практики.

Студенти повинні вести щоденник з виробничої практики (педагогічної) встановленого зразку, в якому висвітлюються етапи роботи та їх зміст. За один день до завершення практики студенти-практиканти здають керівникам від університету всі документи для попередньої їх оцінки. *Упродовж тижня* після завершення практики на кафедрі психології відбувається підсумкова конференція, на якій студенти перед комісією захищають матеріали педагогічної практики. До захисту практики допускаються студенти, які повністю виконали завдання програми практики та вчасно оформили звітну документацію.

Форма контролю - залік.

8.3. Перелік звітної документації:

1. Щоденник практики.
2. Звіт з практики, що містить:
 - Опис структури, напрямів діяльності бази практики.
 - Аналіз лекції/семінару, відвіданого здобувачем освіти
 - Розгорнутий конспект проведеної лекції.
 - Розгорнутий план семінарського/практичного заняття .
 - Індивідуальні завдання.
 - Висновки
 - Список використаних джерел.

8.4. Критерії оцінювання навчальних досягнень:

№	Вид контролю	Кількість балів
1	Якість ведення щоденника практики	10 балів
2.	Досягнення мети та якість виконаних завдань практики (оцінка керівників практики від бази практики та від університету; надана характеристика, яка враховує якість проведення занять, особистісні і професійні якості практиканта): - конспект і проведення лекції - конспект і проведення семінарського (практичного) заняття	24 бала 24 бала
3	Оформлення звіту з навчальної практики відповідно до вимог	10 балів
4.	Виконання індивідуального завдання з практики	22 бала
5.	Своєчасність подання звітної документації та захист результатів практики	10 балів
	Всього	100 балів

Критерії оцінювання якості ведення щоденника (10б.)

Критерії оцінювання	Позитивна оцінка	Скоріше позитивна, ніж негативна	Скоріше негативна, ніж позитивна	Негативна оцінка
Правильність назв, посад, прізвищ викладачів				
Конкретизація завдань та видів роботи				
Рефлексивний характер ведення робочих записів				

Критерії оцінювання проведення лекційних та семінарських занять (24 б)

Критерії оцінювання	Позитивна оцінка	Скоріше позитивна, ніж негативна	Скоріше негативна, ніж позитивна	Негативна оцінка
1. Змістовність лекції (семінару): а) науковий рівень, відповідність новітнім досягненням науки і практики б) наявність узагальнень, переконливість в) відображення дискусійних питань, постановка наукових проблем г) відповідність лекції (семінару) змісту програми д) виховна роль				
2. Професійна спрямованість: а) формування професійного світогляду б) розширення соціальної сутності проблемних питань в) зв'язок лекційного (семінарського) матеріалу з				

професійними інтересами підготовки спеціалістів				
3. <i>Методичний рівень:</i> а) застосування методів і прийомів активізації пізнавальної діяльності здобувачів б) використання елементів зворотного зв'язку с) наявність міжпредметних і міжтематичних зв'язків при викладенні лекційного (семінарського) матеріалу				
4. <i>Структура лекції (семінару) :</i> а) формулювання мети б) наявність плану с) наявність літературних джерел д) чітка композиційна побудова (вступ, основна частина, висновок) е) логічна послідовність і взаємозв'язок окремих частин лекції ф) відокремлення кожного питання плану при послідовному викладенні лекції г) виділення головних ідей і мотивів				
5. <i>Стиль лекції (семінару):</i> а) ясність, чіткість і доступність викладання б) темп викладення матеріалу с) наочність інформації (плакати, таблиці) д) оптимальне використання дошки е) застосування технічних засобів ф) наявність мовного контакту з аудиторією				
6. <i>Майстерність лектора:</i>				

а) рівень вільного володіння лекційним (семінарським) матеріалом				
б) емоційність, культура мовлення				
с) зовнішній вигляд				
д) поважне і тактовне ставлення до здобувачів				
е) уміння зняти напруження і втому аудиторії				

Критерії оцінювання індивідуального завдання з педагогічної практики (якість підготовки звіту) (22б)

Критерії оцінювання	Позитивна оцінка	Скоріше позитивна, ніж негативна	Скоріше негативна, ніж позитивна	Негативна оцінка
Відповідність загальним тенденціям психолого-педагогічної науки				
Повнота опису та грамотність формулювання висновків				

Критерії оцінювання різних видів професійно-орієнтованих завдань з педагогічної практики (якість підготовки звіту) (15б)

Критерії оцінювання	Позитивна оцінка	Скоріше позитивна, ніж негативна	Скоріше негативна, ніж позитивна	Негативна оцінка
Дотримання вимог щодо оформлення документів				
Повнота опису та грамотність формулювання висновків з педагогічної практики				

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за	Оцінка за стобально	Оцінка за національною шкалою	Значення оцінки
-----------	---------------------	-------------------------------	-----------------

шкало ю ЄКТС	ю шкалою	для екзамену	для заліку	
A	90 - 100 балів	«відмінно»/ «excellent»	«зараховано»/«passed»	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	80 - 89 балів	«добре»/ «good»		Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 - 79 балів			Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 - 74 балів			Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 - 68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)		
FX	30-59 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з можливістю повторного складання)	«не зараховано» / «failed»	Незадовільно - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з обов'язковим повторним курсом)		Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

9. Рекомендована література.

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р.
2. Бойко-Бузиль Ю.Ю. Методика викладання психології у вищій школі:[навч. посіб.] / Ю.Ю. Бойко-Бузиль, С.Л. Горбенко та ін. К.: Атіка, 2012. 272 с.
3. Ляховець Л.О. Методика викладання психології: Навч.-метод. посібник для здобувачів вишів. Вид. 2-ге, допов. Чн.: НУ «ЧК» імені Т.Г. Шевченка, 2020, 162 с.
4. Положення про організацію та проведення практики у Таврійському національному університеті ім.В.І.Вернадського (схвалено на засіданні Вченої ради ТНУ ім.В.І.Вернадського, протокол №8 від 27 травня 2025 р.)
5. Староста В. І. *Педагогіка та психологія вищої школи : навчально-методичний посібник*. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2023. 440 с.

6. Мачинська Н., Федорович А., Яремчук Н. Основи педагогічної майстерності: навч.-метод. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 286 с.
7. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії: навч. посібник. Київ: Академвидав, 2012. 200 с.
8. Методичні рекомендації до проходження виробничої (педагогічної) практики / С.В. Копилова, О.О. Власенко. ТНУ. 2026. 36 с.
9. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка. Навчальний посібник. 5-е видання, доповнене і перероблене. К, 2007. 656 с.
10. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja. Avt.-uporjad. H. M. Bībik. Київ: Літера ЛТД, 2018. 160 с.

Інформаційні ресурси.

1. Закон України «Про освіту». – [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України «Про вищу освіту». – [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Інститут психології імені Г.С. Костюка. Національної Академії педагогічних наук України. Режим доступу: <http://psychology-naes-ua.institute/>